

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสุวัฒน์ พิสชาติ

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลกระเจา อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

โทรศัพท์ ๐๘๖-๕๓๑๕๗๒๑ Facebook สวนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ Line ๐๘๖-๕๓๑๕๗๒๑

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๖ ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี ๗ เดือน

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี , ปริญญาโท

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น , มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

คณะ/สาขาวิชา คณะวิศวกรรมศาสตร์ สาขาไฟฟ้า , คณะวิทยาศาสตร์ สาขาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๙๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ไม้ผล

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๔ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงฝรั่ง

๒. แปลงมันสำปะหลัง

๓. แปลงนา

๔. แปลงกาแฟ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

แบ่งเป็น ๘ ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ๑. ฐานเรียนรู้การจัดการระบบน้ำ ๒. ฐานเรียนรู้การเลี้ยงผึ้งโพรงป่า และชันโรง ๓. ฐานเรียนรู้การเพาะและขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผล ๔. ฐานเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และนวัตกรรมชีวภัณฑ์ ๕. ฐานการเรียนรู้การเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด ๖. การปลูกไม้ผล ๗. การเลี้ยงไก่ไข่ ๘. การเลี้ยงโคเนื้อ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรหลักแบ่งเป็น ๒ จุด ๑.จุดเรียนรู้การลดต้นทุน ๑ ฐาน ได้แก่ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และนวัตกรรมชีวภัณฑ์ ๒.จุดเรียนรู้การเพิ่มรายได้ ๔ ฐาน ได้แก่ การจัดการระบบน้ำ,การเลี้ยงผึ้งโพรงป่าและชันโรง,การเพาะและขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผล,การเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรบังคับแบ่งเป็น ๑ จุด ๑ ฐาน ได้แก่ เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

หลักสูตรเสริมแบ่งเป็น ๑ จุด ๑ ฐาน ได้แก่ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลผลิตทางการเกษตร

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การเพาะและขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผล ทำการคัดเลือกต้นพันธุ์ และเก็บเมล็ดพันธุ์พืชเอง เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งมีการเพาะต้นกล้าไม้ผล และพืชผักอื่นๆ ขายเพื่อเป็นการสร้างรายได้เพิ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการขยายพันธุ์ไม้ผล ส่งเสริมการคัดเลือกพันธุ์ที่มีคุณภาพ ลดต้นทุนการผลิต และสามารถจัดจำหน่ายให้เกษตรกรผู้สนใจนำไปขยายพันธุ์ต่อไป โดยรูปแบบการถ่ายทอดการเรียนรู้การขยายพันธุ์ไม้ผลจะมีการเปิดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้สนใจได้รับความรู้ไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ตนเอง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เกษตรกรต้นแบบหรือประธาน ศพก. มีบทบาทสำคัญในการร่วมมือและขับเคลื่อนแผนดังกล่าว โดยมีการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ได้แก่

๕.๑ การให้ข้อมูลเชิงพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

- นำเสนอข้อมูลสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตร ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในพื้นที่จริง เพื่อประกอบการพิจารณาในการประชุมทุกครั้ง

๕.๒ ร่วมวางแผนการดำเนินงาน

- เข้าร่วมประชุมหรือเวทีระดมความคิดเห็นกับคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่

๕.๓ เสนอแนวทางและกิจกรรมที่สามารถบูรณาการได้

- นำเสนอรูปแบบหรือกิจกรรมที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานของ ศพก. เพื่อขยายผลไปยัง ศพก. เครือข่าย และพื้นที่อื่นๆ

๕.๔ สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร

- ใช้บทบาทของตนในการประสานงานกับเครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการจัดทำแผนการพัฒนาด้านการเกษตรในระดับอำเภอและจังหวัด

๕.๕ เป็นเลขานุการคณะกรรมการ ศพก.จังหวัดยโสธร,สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดยโสธร และประธาน ศพก.หลัก อำเภอบำลือ เข้าร่วมในเวทีการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย คณะกรรมการแปลงใหญ่ ศพก. และ เกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) ระดับจังหวัด และร่วมประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดยโสธร

- ร่วมวางแผนพัฒนา เครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ อำเภอบำลือ จังหวัดยโสธร
- ทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ เพื่อสะท้อนและเสนอความต้องการอย่างแท้จริงในพื้นที่

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แบบแผนฯ)

แผนราย ศพก. เป็นแผนที่เน้นการพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรในแต่ละพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ โดยอำเภอบำลือ ใช้เวทีการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอในการร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) ซึ่งมีองค์ประกอบและขั้นตอนหลัก ได้แก่

องค์ประกอบของแผน

๑. วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่

- ประเมินทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพของแต่ละศูนย์ ชนิดและปริมาณการผลิตสินค้าเกษตร รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และโอกาสในการปรับปรุงพัฒนาศูนย์

๒. กำหนดเป้าหมายการพัฒนา

- ระบุสินค้าเกษตรหลักของแต่ละศูนย์ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ที่ต้องการพัฒนาอย่างชัดเจน เช่น ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา พืชหลังนา ฯลฯ

๓. วางแผนกิจกรรม

- เช่น กิจกรรมอบรมถ่ายทอดความรู้ การจัดทำแปลงเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีใหม่ที่เหมาะสม มาปรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมการเกษตรภายในศูนย์ รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอ และเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรม

๔. บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ร่วมมือกับกรม/หน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน ฯลฯ รวมทั้งสถาบันการศึกษาต่างๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕. กำหนดผู้รับผิดชอบและระยะเวลาดำเนินการ

- ในการประชุมวางแผนพัฒนา (แผนราย ศพก.) คณะกรรมการได้ร่วมกันเสนอแผน และมีมติให้

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ศพก.ระดับอำเภอ ในฐานะผู้ประสานงาน ดำเนินงานจัดส่งแผนราย ศพก. ตามที่ได้เสนอหลังจากผ่านรับรอง/อนุมัติตามมติที่ประชุม และรายงานให้จังหวัดทราบ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนการจัดทำแผน

๑. ประชุมร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกรต้นแบบ
๒. สืบหาข้อมูลพื้นที่เป้าหมายของ ศพก.เครือข่าย
๓. คณะกรรมการ ศพก. จัดทำร่างแผนราย ศพก. เพื่อเตรียมเสนอในที่ประชุมครั้งต่อไป
๔. เสนอแผนราย ศพก. ให้คณะกรรมการ เครือข่าย ศพก.ระดับอำเภอ ร่วมกันพิจารณาภายใต้เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของโครงการ
๕. มอบหมายให้ผู้ประสานงาน ดำเนินการจัดทำรายงานและส่งให้จังหวัดพิจารณาโดยลำดับ

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

มีความสนใจในการศึกษาพระธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาทำให้มีความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งมีแนวคิดตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาที่ยึดทางสายกลางเป็นหลัก จึงนำไปใช้กับชีวิตประจำวันในการดำรงชีวิตในระหว่างการทำงานในองค์กรต่างๆ เมื่อถึงเวลาใกล้เกษียณอายุงานในองค์กร จึงได้มีแนวคิดที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับชีวิตบั้นปลาย ในพื้นที่ของตนเอง

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ศพก.อำเภอบำลือ ใช้แนวคิดการเกษตรแบบผสมผสาน การทำกิจกรรมการปลูกพืชหลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน เช่น ถั่วเขียว ฝรั่ง พุทรา น้อยหน่า ฯลฯ เพื่อเป็นการวางระบบเกษตรกรรมที่จะนำไปสู่การเกษตรยั่งยืน ระบบเกษตรผสมผสาน เป็นระบบการเกษตรที่มีการเพาะปลูกพืชหลายชนิดอยู่ในพื้นที่เดียวกันภายใต้การเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันและกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยอาศัยหลักการอยู่ร่วมกันระหว่างพืช และ ระบบเกษตรผสมผสานจะประสบผลสำเร็จได้ จะต้องมีการวางรูปแบบ และดำเนินการ โดยให้ความสำคัญต่อกิจกรรม แต่ละชนิดอย่างเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม มีการใช้แรงงาน เงินทุน ที่ดิน ปุ๋ย การผลิต และทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนรู้จักนำวัสดุเหลือใช้จากการผลิตชนิดหนึ่ง มาหมุนเวียนใช้ประโยชน์กับการผลิตอีกชนิดหนึ่งกับการผลิตอีกชนิดหนึ่งหรือหลายชนิด ภายในไร่นาแบบครบวงจร ระบบเกษตรแบบผสมผสาน เป็นระบบการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายๆ กิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อการบริโภคหรือลดความเสี่ยงจากราคา ผลผลิตที่มีความไม่แน่นอนเท่านั้น โดยมีได้มีการจัดการให้กิจกรรมการผลิตเหล่านั้นมีการผสมผสานเกื้อกูลกันเพื่อ “ ลดต้นทุนการผลิต ” และคำนึงถึงสภาพแวดล้อมเหมือนเกษตรผสมผสาน จะมีการเกื้อกูลกันจากกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ที่ทำการเกษตร

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ยึดหลักการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิต การเตรียมเมล็ด และต้นพันธุ์ดี,การทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ และการเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้าเพื่อใช้เอง,การผลิตสารชีวอินทรีย์ควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืช,การบันทึกบัญชีครัวเรือน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน
การนำนวัตกรรม หรือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี มาใช้ในกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพและเกิดผล

๒.๑. การจัดการบริหารน้ำอย่างเป็นระบบ

๒.๑.๑ คิดวิธีการการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการวางแผนการใช้น้ำอย่างเป็นระบบ ถ้าเป็นช่วงฤดูแล้ง เดือน ต.ค- ก.พ จะใช้น้ำในสระ และเดือน มี.ค- พ.ค ใช้น้ำในบ่อน้ำตื้น ส่วนฤดูฝนจะอาศัยน้ำจากธรรมชาติและมีน้ำสำรองในสระน้ำบางส่วนเพื่อใช้ในการให้น้ำไม้ผล เช่น ฝรั่ง,น้อยหน่า เป็นต้น

๒.๑.๒ มีการคำนวณการใช้น้ำให้เหมาะสมกับพืชแต่ละชนิด โดย การใช้ระบบน้ำพุ่ม และสปริงเกอร์ใช้กับพืชผักในแปลง ส่วนระยะต้นกล้าขนาดเล็กจะมีการให้น้ำแบบมินิสปริงเกอร์เพื่อให้เหมาะสมกับพืชและเป็นการจัดการบริหารน้ำ

๒.๑.๓ มีการวางระบบเพื่อรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นภายในแปลง โดยวางระบบท่อน้ำที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ทุกจุด วางแผนการวางระบบท่อน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ น้ำกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอ และมีแนวคิดหลายด้าน โดยเน้นเรื่องการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๒. การบริหารจัดการพื้นที่

โดยการแบ่งพื้นที่ ทั้งสิ้น ๓๕ ไร่ โดยได้แบ่งพื้นที่ทำกิจกรรมการเกษตร ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยใช้พื้นที่ตามสภาพพื้นที่ของตนเอง ก่อเกิดระบบในแปลง ทำให้เกิดความเหมาะสม และสะดวกมีประสิทธิภาพ

การวางแผนผังแปลง วางระบบน้ำในแปลง เพื่อให้มีน้ำใช้ตลอดฤดูกาลผลิต ประหยัดเวลา พืชออกสม่ำเสมอ ได้ผลผลิตตรงตามเป้าหมาย

การจัดทำแผนการผลิต พืชสามารถออกได้ตลอดทั้งปี มีรายได้สม่ำเสมอ การลดต้นทุนการผลิต ใช้หลักการหมักดิน ใช้น้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยคอก เศษวัชพืช ทำปุ๋ย ให้เกื้อกูลกัน ก่อให้เกิดดินที่สมบูรณ์ พัฒนาสู่เกษตรอินทรีย์ สร้างความปลอดภัยและยั่งยืน

๒.๓. มีการคัดพันธุ์พืช และเก็บเมล็ดพันธุ์พืชไว้ใช้เอง

เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งมีการเพาะต้นกล้าพืชผักอื่นๆ ขายเพื่อเป็นการสร้างรายได้เพิ่มอีกด้วย

๒.๔. นำรูปแบบ BCG มาใช้เป็นโมเดลทางเศรษฐกิจใหม่

ด้วยการนำเอาเทคโนโลยี นวัตกรรม และวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยในการขับเคลื่อนประเทศให้พัฒนาต่อยอดทิศทางแบบก้าวกระโดด และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนมากขึ้น ซึ่งจะเป็นการพัฒนาแบบองค์รวม โดยที่เน้นการสร้างเศรษฐกิจรูปแบบ ๓ มิติ ขับเคลื่อนไปพร้อม ๆ กัน ดังนี้

B : Bio Economy หรือเศรษฐกิจชีวภาพที่จะเน้นทางด้านความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาพัฒนาต่อไป โดยเป็นการต่อยอดความเข้มแข็งทางทรัพยากรชีวภาพ หรือผลผลิตที่มีทางการเกษตรแล้วนำไปเพิ่มมูลค่าสินค้า

C : Circular Economy หรือการนำทรัพยากรที่มีอยู่แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์และกระบวนการผลิตเพื่อให้เกิดของเสียน้อยที่สุด ส่งเสริมการใช้ซ้ำ และให้ความสำคัญกับการจัดการของเสียจากการผลิตและบริโภค ด้วยการนำวัตถุดิบที่ผ่านการผลิตและบริโภคแล้วเข้าสู่กระบวนการแปรสภาพเพื่อกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งต่างจากระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม ที่เน้นการใช้ทรัพยากร การผลิต และการสร้างของเสีย

G : Green Economy หรือการมุ่งเน้นช่วยเกษตรกรลดผลกระทบแบบยั่งยืน ที่จะเน้นด้านเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การเลือกใช้สารชีวภัณฑ์มากำจัดแมลงศัตรูพืชแทนการใช้สารเคมี หรือการพอกกระดาดด้วยเอนไซม์จากจุลินทรีย์

๓) อธิบายขั้นตอนการทำงานเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมกับความต้องการของพืชและสภาพดิน เพื่อให้พืชได้รับธาตุอาหารอย่างเพียงพอและลดต้นทุนการผลิต โดยมีขั้นตอนดังนี้:

๓.๑. เก็บตัวอย่างดิน : เก็บตัวอย่างดินจากหลายๆ จุดในแปลงนาหรือแปลงปลูก เพื่อนำไปวิเคราะห์ปริมาณธาตุอาหารหลัก (ไนโตรเจน, ฟอสฟอรัส, โพแทสเซียม) และความเป็นกรด-ด่าง (pH).

๓.๒. วิเคราะห์ดิน : นำตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการที่เชื่อถือได้ เพื่อทราบค่าปริมาณธาตุอาหารและ pH ของดิน.

๓.๓. แปลผลวิเคราะห์ : เปรียบเทียบผลวิเคราะห์ดินกับค่ามาตรฐานที่กำหนดสำหรับพืชแต่ละชนิดเพื่อประเมินว่าดินขาดธาตุอาหารใดบ้าง และควรใส่ปุ๋ยชนิดใดในปริมาณเท่าใด.

๓.๔. คำนวณปริมาณปุ๋ย : คำนวณปริมาณธาตุอาหารที่ต้องใส่เพิ่มเติม เพื่อให้พืชได้รับธาตุอาหารที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต.

๓.๕. เลือกชนิดและสูตรปุ๋ย : เลือกปุ๋ยที่มีธาตุอาหารตรงตามที่ต้องการ และคำนึงถึงความสะดวกในการใช้งาน อาจใช้แม่ปุ๋ย หรือปุ๋ยผสมสำเร็จรูปตามความเหมาะสม.

๓.๖. ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำ : ใส่ปุ๋ยตามคำแนะนำที่ได้จากการวิเคราะห์ดินและคำนวณปริมาณปุ๋ย โดยอาจแบ่งใส่หลายครั้งตามช่วงอายุของพืช.

๓.๗. ปรับปรุงดิน : นอกจากการใส่ปุ๋ยแล้ว ควรปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินในระยะยาว

ข้อดีของการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน:

- ลดต้นทุน : ใส่ปุ๋ยเท่าที่จำเป็น ลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น ซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิตได้
- เพิ่มผลผลิต : พืชได้รับธาตุอาหารที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตและให้ผลผลิตสูงขึ้น
- ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม : ลดการใช้ปุ๋ยเกินความจำเป็น ช่วยลดการปนเปื้อนของปุ๋ยในแหล่งน้ำและดิน

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

- ๑.๑) ข้าว พื้นที่ปลูก จำนวน ๒๐ ไร่
- ๑.๒) มันสำปะหลัง พื้นที่ปลูกจำนวน ๗ ไร่
- ๑.๓) พืชผัก ผลไม้ และพืชสมุนไพร พื้นที่ปลูก จำนวน ๘ ไร่
- ๑.๔) กาแฟ จำนวน ๑ ไร่

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

- ๒.๑) ปลา จำนวน ๑๐ บ่อ

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

- ๓.๑) โคพื้นเมือง จำนวน ๒๐ ตัว
- ๓.๒) ไก่พื้นเมือง จำนวน ๒๐ ตัว
- ๓.๓) ไก่ไข่ จำนวน ๕๐ ตัว

๔) สินค้าเกษตร ด้านแมลงเศรษฐกิจ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย

- ๔.๑) ผึ้งโพรง จำนวน ๕ กลุ่ม
- ๔.๒) เลี้ยงชันโรง จำนวน ๕ กลุ่ม

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ข้าว	เป็นเงิน	๒,๓๕๐	บาท/ไร่
๑.๒) มันสำปะหลัง	เป็นเงิน	๓,๖๕๐	บาท/ไร่
๑.๓) พืชผัก ผลไม้ และพืชสมุนไพร	เป็นเงิน	๑๕,๖๔๗	บาท/ไร่
๑.๔) กาแฟ	เป็นเงิน	๔,๒๑๖	บาท/ไร่
๑.๕) ปลา	เป็นเงิน	๕,๘๒๐	บาท/ไร่
๑.๖) โคพื้นเมือง	เป็นเงิน	๒๘,๐๐๐	บาท/ตัว
๑.๗) ไก่พื้นเมือง	เป็นเงิน	๑๘๐	บาท/ตัว
๑.๘) ผึ้งโพรง	เป็นเงิน	๒,๓๓๐	บาท/กลุ่ม
๑.๙) เลี้ยงชันโรง	เป็นเงิน	๒,๒๐๐	บาท/กลุ่ม

รวมต้นทุนการผลิต ๖๔,๓๙๓ บาท/ไร่

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๓๘๖,๗๒๐ บาท/ปี

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ไข่ไก่

เฉลี่ยรายได้วันละ ๔,๘๐๐ บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก ผลไม้ และพืชสมุนไพร

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ ๒๐,๐๐๐ บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ พืชผัก ผลไม้ และพืชสมุนไพร ปลา ผักโพรง เลี้ยงชันโรง

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๒๗,๔๕๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ข้าว มันสำปะหลัง กาแฟ โคพื้นเมือง ไก่พื้นเมือง

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๓๘๖,๗๒๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

เป็นแบบอย่างในชุมชนยังช่วยส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศต่างๆ ให้มีการเกื้อกูลกัน ตลอดจนคนในชุมชนมีสุขภาพที่ดี และเป็นการวางรากฐานให้คนรุ่นใหม่ตระหนักถึงความสำคัญของการทำเกษตรแบบเกื้อกูล ซึ่งถือเป็นการวางเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน รวมไปถึงพัฒนาธุรกิจเกษตรที่เป็นวิถีชีวิตแบบใหม่สู่การสร้างรายแบบหมุนเวียนได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนเป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ผู้ที่มีความสนใจเข้ามาศึกษาดูงานได้

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑) การผลิต การเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมและไม่กระทบกับสินค้าหลักซึ่งก็คือไม้ผล และการทำเกษตรผสมผสาน มาประยุกต์ใช้ ภายในศูนย์เรียนรู้และการทำการเกษตรของ ศพก.เครือข่าย และเกษตรกรในชุมชน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้านการผลิตที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า

๒) การลดต้นทุนการผลิตด้านการจ้างแรงงาน และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และพึ่งพาปัจจัยการผลิตที่มีในชุมชน เช่น การนำเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาผลิตเป็นปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ตามหลักวิชาการและเทคโนโลยีปุ๋ยหมักพระราชทาน ปุ๋ยหมักสูตรวิศวกรรม แม่โจ้ ๑ (ปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง)

๓) การตลาด คนในชุมชน ได้สร้างการรับรู้ด้านการกระบวนการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook Line Tiktok เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับทราบถึงขั้นตอนกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑) ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดของเสีย

๑.๑) ส่งเสริมการใช้น้ำ ปุ๋ย และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒) ลดการใช้สารเคมีที่ส่งผลกระทบต่อดินและน้ำ

๑.๓) ใช้แนวคิด "เกษตรแม่นยำ" เพื่อใช้ทรัพยากรเท่าที่จำเป็น

๑.๔) ใช้เศษวัสดุเหลือจากการเกษตร เช่น ฟางข้าว ใบไม้ ทำปุ๋ยหมักหรือน้ำหมักชีวภาพ

๒) อนุรักษ์ดิน น้ำ และป่าในพื้นที่เกษตร

๒.๑) ปกป้องพืชคลุมดิน ป้องกันการชะล้างหน้าดิน

๒.๒) จัดการพื้นที่ป่าไม้หรือแหล่งน้ำในศูนย์เรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อรักษาความ

หลากหลายทางชีวภาพ

๓) สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ให้กับเกษตรกร

๓.๑) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีบทบาทหน้าที่ เป็นแหล่งศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคนิคการผลิตที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๒) เกษตรกรสามารถนำแนวทางไปปรับใช้ในแปลงของตนเองได้อย่างยั่งยืน

๔) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตควบคู่กับความยั่งยืน

๔.๑) เมื่อทรัพยากรธรรมชาติไม่ถูกทำลาย จะทำให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรได้ต่อเนื่องในระยะยาว

๔.๒) ช่วยลดต้นทุน เพิ่มรายได้ และไม่ต้องพึ่งพาทรัพยากรจากภายนอกมากเกินไป

๕) เสริมสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๕.๑) ลดการใช้สารเคมีในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร

๕.๒) เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างระบบนิเวศที่สมดุล

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก.อำเภอป่าต้ว ได้เก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชนิดของพืชที่ปลูกในพื้นที่, ปริมาณการผลิต, สภาพพื้นที่, แหล่งน้ำ, และลักษณะภูมิประเทศ. ข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญต่อการวางแผนและบริหารจัดการการเกษตรในพื้นที่, ช่วยให้เกษตรกรตัดสินใจเลือกพืชที่เหมาะสม, วางแผนการผลิต, และจัดการทรัพยากรน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้มีการสำรวจ สอบถาม และลงพื้นที่เพื่อวิเคราะห์หาข้อมูลร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอป่าต้ว พร้อมด้วยเกษตรกรต้นแบบจาก ศพก.เครือข่าย ในแต่ละตำบลภายในอำเภอป่าต้ว

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก.อำเภอป่าต้ว มีการฝึกอบรมทักษะด้านอาชีพการเกษตรให้แก่เกษตรกรภายในชุมชน ซึ่งมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยมีหลักสูตรและองค์ความรู้ต่าง ๆ มากมาย ได้แก่ ด้านการผลิตไม้ผล ด้านการแมลงเศรษฐกิจ ด้านการประมง ด้านปศุสัตว์ และด้านการแปรรูป โดยเกษตรกรต้นแบบเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้สนใจด้วยความเต็มใจ และเสียสละโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมในแต่ละครั้ง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก.อำเภอป่าต้ว ให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ โดยรับข้อมูลจากเกษตรกรเพื่อช่วยเหลือแก้ปัญหาด้านการเกษตร เช่น ปัญหาเรื่องโรคแมลงศัตรูพืช ด้านการผลิตสินค้าเกษตร ด้านราคาผลผลิตตกต่ำ และด้านการตลาด เป็นต้น ซึ่งจะเปิดให้เกษตรกรเข้ามาปรึกษาด้วยตนเอง หรือผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ โดยให้ความช่วยเหลือแนะนำแนวทางในการแก้ไขปัญหาเบื้องต้น พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก.อำเภอป่าติ้วให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตรทั้งในด้านการพบปะพูดคุย ในเวทีการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย ศพก. อยู่เสมอ รวมทั้งนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากการประชุม สัมมนา และ การศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาทดลองปฏิบัติ และถ่ายทอดให้ ศพก.เครือข่าย และกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกรในพื้นที่รับรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ของตนและประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรม การเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรใน ชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไป ปฏิบัติอย่างไร)

มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้สนใจในการทำเกษตร เพื่อเป็นกลุ่มที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ด้าน การเกษตร มีการลดต้นทุนเพิ่มผลผลิตให้กับสินค้าทางการเกษตร แปรรูปผลผลิตการเกษตรสร้างรายได้ให้แก่ สมาชิกกลุ่ม และเกษตรกรทั่วไปที่มีความสนใจ จึงได้มีการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์ มีการ ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรม กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรบุญเสริมสมบูรณ์

๑. การปลูกไม้ผล พืชผัก เช่น ฝรั่งกิมจู, ฝรั่งไส้แดง, กาแฟ
๒. การเลี้ยงผึ้งโพรง และชันโรง
๓. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และสารชีวภัณฑ์
๔. การแปรรูปผลผลิตการเกษตร
๕. การเพาะพันธุ์ปลา

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

การดำเนินงาน ศพก. อำเภอป่าติ้ว ประสบความสำเร็จได้เพราะเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและ เกษตรกรต้นแบบให้ความสำคัญ จริงจัง และเสียสละเวลาส่วนตัวในการทำงาน รวมถึงได้รับการสนับสนุนจาก สำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธรเป็นอย่างดี นอกจากนี้ความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน และ หน่วยงานในพื้นที่ก็มีส่วนสำคัญ โดยการดำเนินงาน ศพก. อำเภอป่าติ้ว มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ทั้งในสังกัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาทำงานร่วมกัน ทั้งในด้านการ สนับสนุนวิชาการและการสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งทุกหน่วยงานให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ ทำให้การดำเนินงาน ศพก. อำเภอป่าติ้ว เป็นไปอย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะเกษตรกรต้นแบบมีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เสียสละทั้งกำลังใจ กำลังกายและกำลังทรัพย์ มีจิตอาสาในการเป็นวิทยากร และดำเนินงาน ให้ชุมชนมีแหล่งความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑) เป็นผู้นำในการบริหารและกำกับกิจกรรมของ ศพก.หลัก และ ศพก.เครือข่าย

๑.๑) วางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของศูนย์

๑.๒) ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

๑.๓) ร่วมกิจกรรมการประชุมวางแผนการดำเนินงาน ติดตาม และประเมินผลการ

ดำเนินงานของแต่ละกิจกรรมกับทุกหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้จากทุกหน่วยงาน

๒.๑) ร่วมคัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายในการเข้ารับการฝึกอบรม/สัมมนา อำนาจความสะดวกด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และประสานงานในพื้นที่

๒.๒) ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ เช่น การฝึกอบรม การสาธิต การดูงาน

๒.๓) ประชาสัมพันธ์กิจกรรมด้านการเกษตรผ่านการดำเนินงานของ ศพก.หลัก และ ศพก.เครือข่าย อย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรในพื้นที่เกิดความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมเรียนรู้

๓) ขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเกษตร

๓.๑) สนับสนุนการใช้เครื่องมือ เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เกษตรแม่นยำ เทคโนโลยีการบริหารจัดการน้ำ และปรับใช้เทคโนโลยีด้านการเกษตรด้วยปัญญาประดิษฐ์ (AI)

๓.๒) ส่งเสริมการใช้ระบบดิจิทัล เช่น การใช้แอปพลิเคชันเกษตรเพื่อช่วยในการผลิต

๔) ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑) การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่

๔.๒) ส่งเสริมการจัดการดิน น้ำ และพลังงานอย่างยั่งยืนในพื้นที่ของศูนย์

๕) ส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายเกษตรกร

๕.๑) ผลักดันให้เกษตรกรในชุมชนเกิดการรวมกลุ่ม และร่วมกันดำเนินกิจกรรมการเกษตรเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และชุมชน อย่างยั่งยืน

๕.๒) สร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาไปพร้อมกัน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน ได้การถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจเข้ามาดูงานจำนวนมาก เพื่อให้เกษตรกรที่สนใจนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในแปลงของตนเอง มีการเสนอแนวคิดต่อกันและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีแนวคิดให้ระบบนิเวศ เกื้อกูลกัน อาศัยธรรมชาติเกื้อกูลกันเอง มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร ได้ทำสิ่งที่ตนเองรัก ภูมิใจที่ได้สืบทอดอาชีพ สืบสานภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

เป็นเลขานุการคณะกรรมการ ศพก.จังหวัดยโสธร,สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดยโสธร และ ประธาน ศพก.หลัก อำเภอป่าติ้ว เข้าร่วมในเวทีการประชุมเชื่อมโยงเครือข่าย คณะกรรมการแปลงใหญ่ ศพก. และ เกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) ระดับจังหวัด และร่วมประชุมสภาเกษตรกรจังหวัดยโสธรร่วมวางแผนพัฒนา เครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร และทำหน้าที่เป็นกระบอกเสียงให้กับเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ เพื่อสะท้อนและเสนอความต้องการอย่างแท้จริงในพื้นที่

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตร ภายใต้บทบาทหน้าที่เกษตรกรต้นแบบ/ประธาน ศพก. คือ ความขยันหมั่นเพียร มีความมานะ อดทน เสียสละ มีจิตอาสา เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความใฝ่รู้ หมั่นศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ จากเกษตรกรต้นแบบรายอื่นที่ประสบความสำเร็จ สร้างโอกาสแห่งการเรียนรู้ให้ตนเอง ด้วยการเข้ารับการอบรมด้านการเกษตรกรรมในหลักสูตรต่าง ๆ การค้นหาช่องทางความสำเร็จ มีการจัดการด้านการตลาด มีแผนการตลาดที่ชัดเจน ตลอดจนให้ความร่วมมือกับทุกหน่วยงาน และมีความพร้อมในการพร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรในชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร ได้ทำสิ่งที่ตนเองรัก ภูมิใจที่ได้สืบทอดอาชีพ สืบสานภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษ

“....ชีวิตได้เกิดมาในชาตินี้ ทำปัจจุบันให้ดีเป็นประโยชน์แก่ตนเองครอบครัว และสังคม เพื่อความเจริญทางกายและจิตใจ อันเป็นแนวทางของพระพุทธศาสนามุ่งสู่พระนิพพาน ชีวิตบั้นปลายดำรงอยู่ในอัฐภาพที่เหมาะสม เป็นแบบอย่างให้กับชุมชนและสังคม ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพ่อหลวงรัชกาลที่ ๙ โดยทุกอย่างตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพอเพียง....”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

๑.๑ การประชุมคณะกรรมการ เครือข่าย ศพก.อำเภอป่าต้ว เพื่อวางแผนลงพื้นที่ติดตามผลการดำเนินงาน ของ ศพก.หลัก ในห้วงเดือนเมษายน - กรกฎาคม ๒๕๖๘ ที่ผ่านมา

๑.๒ ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลและถอดบทเรียน จำนวน ๓ ครั้ง โดยคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. อำเภอป่าต้ว ร่วมเป็นคณะทำงานในการถอดบทเรียน

๑.๓ รวบรวมและจัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน เพื่อรายงานให้จังหวัดทราบภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ดำเนินการถอดบทเรียนโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ศพก.เครือข่าย อำเภอป่าต้ว ทั้ง ๒๗ ศูนย์ ผ่านเวทีการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ โดยให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และหลักสูตรการเรียนรู้ ดังนี้

๑. หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรหลักแบ่งเป็น ๒ จุด ๑.จุดเรียนรู้ การลดต้นทุน ๑ ฐาน ได้แก่ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และนวัตกรรมชีวภัณฑ์ ๒.จุดเรียนรู้การเพิ่มรายได้ ๔ ฐาน ได้แก่ การจัดการระบบน้ำ,การเลี้ยงผึ้งโพรงป่าและชันโรง,การเพาะและขยายกิ่งพันธุ์ไม้ผล,การเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด

๒. หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรบังคับแบ่งเป็น ๑ จุด ๑ ฐาน ได้แก่ เกษตรผสมผสาน

๓. หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรเสริมแบ่งเป็น ๑ จุด ๑ ฐาน ได้แก่ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผลผลิตทางการเกษตร

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

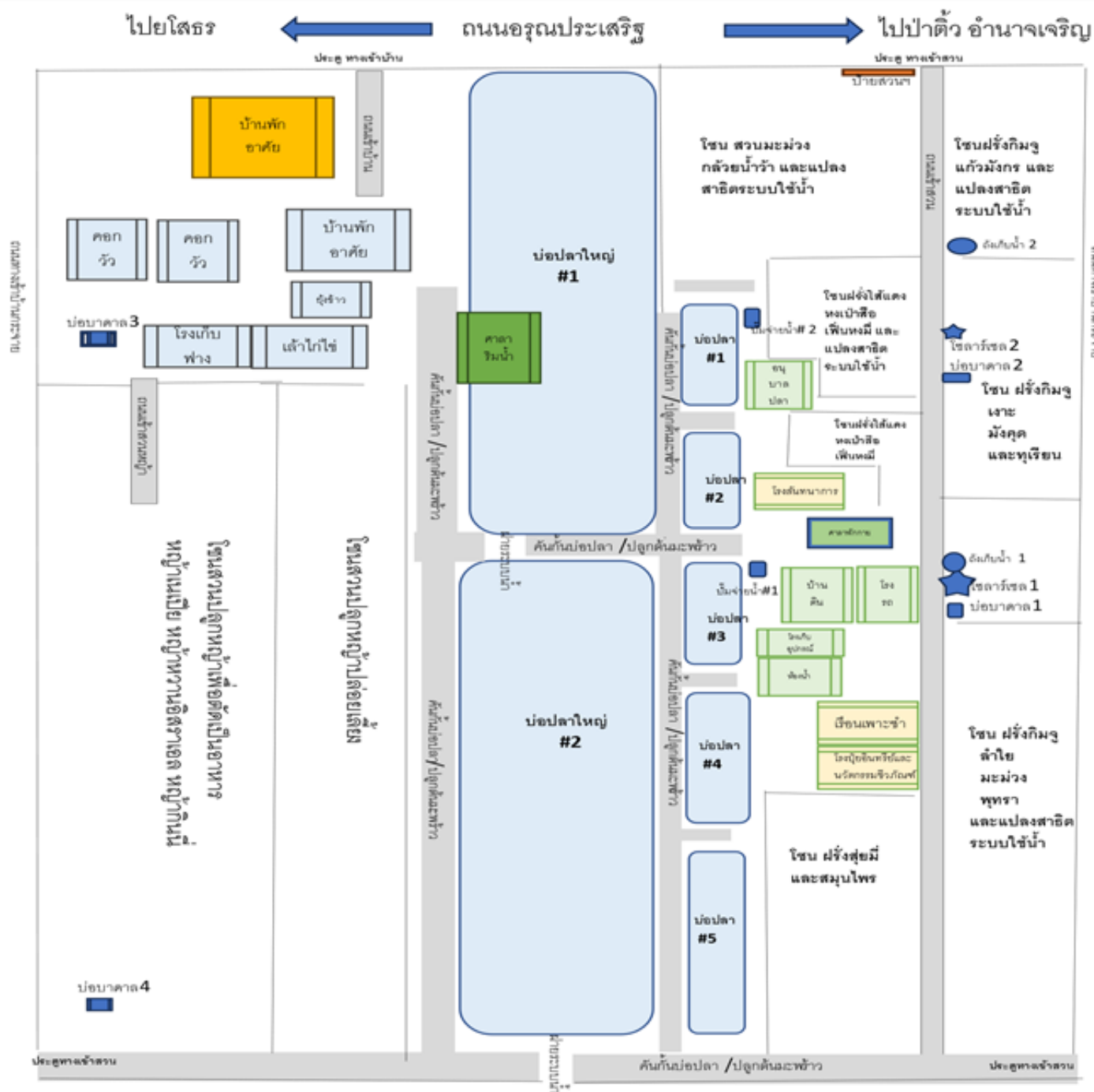
๓.๑. ปัญหาด้านงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงานรัฐบาล ซึ่งมีปัญหาเรื่องการจัดซื้อปัจจัยการผลิตที่ไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรบางอย่าง เพราะติดเรื่องไม่เป็นไปตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุฯ ทำให้เกษตรกรไม่ได้รับปัจจัยในการพัฒนา ศพก.ได้เต็มที่ ควรมีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้อง และเหมาะสมในการช่วยเหลือพัฒนาเกษตรกรต่อไป

๓.๒. ด้านแรงงาน ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) อย่างเต็มรูปแบบแล้ว ส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในทุกภาคส่วนโดยเฉพาะในภาคการเกษตรที่เป็นอาชีพหลักของประเทศไทย รวมทั้งเป็นปัญหาหลักในพื้นที่อำเภอป่าต้ว ทำให้มีอัตราการจ้างแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น แนวทางแก้ไขควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชน ได้ทำการศึกษา ทดลอง พัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม หรือเครื่องจักรกลใหม่ๆ ทดแทนแรงงานมนุษย์ในการทำการเกษตร ต่อไป

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. เครือข่าย อำเภอป่าต้ว จังหวัดยโสธร

